

О. В. Ясь

Марголіс Юрій Давидович

МАРГОЛІС Юрій Давидович (Марголис Юрий Давидович; 07. 10. 1930, Ленінград, нині С.-Петербург – 14. 02. 1996, там само, похов. у м. Шліссельбург Ленінгр. обл.) – російський історик. Доктор історичних наук (1985), професор (1987). Закін. Ленінгр. університет (1952), де й викладав від 1960 після захисту канд. дис. «Эволюция исторических взглядов Т. Г. Шевченко». 1968 за звинуваченням у втраті політ. пильності (не доніс на колегу, який читав заборонену літературу) виключений із партії та звільнений з роботи. Відтоді працював на виробництві; 1976–80 – завідувач кафедри історії СРСР Сиктивкар. університету (нині Респ. Комі, РФ). 1981 поновився у Ленінгр. університеті. 1985 захистив доктор. дис. «Т. Г. Шевченко и русская демократическая историография второй половины XIX в.». Вивчав різноманітні аспекти спадщини Т. Шевченка, зокрема істор. погляди поета, внесок у шевченкознавство різних науковців. Стверджував, що Т. Шевченко мав ідеаліст. світобачення, особливо щодо природи класів і класової боротьби. На думку М., історизм Т. Шевченка значно вплинув на погляди рос. істориків-демократів О. Герцена, О. Добролюбова, М. Огарьова, М. Чернишевського та ін. Він наголошував на генет. зв'язку поглядів Т. Шевченка з земсько-обласною концепцією рос. історії О. Шапова. У своїх студіях про Т. Шевченка у рад. часи багато разів посилався на праці укр. учених-емігрантів (П. Зайцева, Д. Чижевського та ін.). Підготував низку відомих рос. істориків, зокрема фахівця з укр. історії Т. Таїрову-Яковлеву.

Основні праці

Проблема единения славянских народов в политической программе Т. Г. Шевченко // Вест. Ленингр. університета. 1958. № 14; Т. Г. Шевченко и А. П. Щапов // Науч. докл. ВШ: Истор. науки. 1959. № 3; Исторические взгляды Т. Г. Шевченка. Ленинград, 1964; Т. Г. Шевченко и Петербургский университет. Ленинград, 1983; Шевченковедение в Ленинградском университете // Очерки по истории Ленингр. університета. Вып. 5. Москва, 1984; Т. Г. Шевченко и русские историки-демократы. Ленинград, 1991; Т. Г. Шевченко та російська демократична історіографія другої половини ХІХ ст.: Історія вивчення // Пробл. історіографії та джерелознавства історії України. Дн., 1991; Т. Г. Шевченко в боротьбе против антисемитизма // История обществен. мысли России и Украины 17 – начала 20 вв.: Межвузов. сб. науч. тр. Дн., 1992.

Рекомендована література

1. Юрий Давидович Марголис: Библиогр. указ. тр. С.-Петербург, 1995;
2. Памяти Ю. Д. Марголиса: Письма, док., науч. работы, воспоминания. С.-Петербург, 2000;
3. Бурлыкина М. Пусть сегодня вновь нас память унесет... К 75-летию со дня рождения профессора Ю. Д. Марголиса (1930–1996) // Слово. 2005. № 8.

Бібліографічний опис:

Марголіс Юрій Давидович / О. В. Ясь // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-63581>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).